

PREZES
REGIONALNEJ IZBY OBRACHUNKOWEJ
W KATOWICACH

Katowice, 14 czerwca 2024 r.

Znak: WK-610/7/4/24

Pan
Tomasz Sadłoń
Wójt Gminy
Psary

Wystąpienie pokontrolne

Inspektorzy Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach przeprowadzili w dniach od 29 lutego 2024 r. do 10 kwietnia 2024 r. kontrolę kompleksową gospodarki finansowej **Gminy Psary** za okres od 1 stycznia 2020 r. do 10 kwietnia 2024 r.

Ustalenia kontroli zostały zawarte w protokole kontroli, podpisanym w dniu 15 kwietnia 2024 r. przez Wójta Gminy i Skarbnika, którego jeden egzemplarz pozostawiono w jednostce kontrolowanej.

Poniżej przedstawiam poszczególne nieprawidłowości, wskazując wnioski zmierzające do ich usunięcia i usprawnienia badanej działalności oraz osoby odpowiedzialne za nieprawidłowe wykonywanie czynności służbowych, stosownie do art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2023 r., poz. 1325).

W zakresie zamówień publicznych:

- W 2022 r. przeprowadzono postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego w trybie podstawowym z możliwością przeprowadzenia negocjacji na realizację zadania pn.: „Zagospodarowanie przestrzeni publicznej – OSP Góra Siewierska wraz z odwodnieniem połączonym z ul. Ogrodową” (wartość umowy 4.884.475,78 zł), w którym:
  - zaniechano żądania od wykonawcy wyjaśnień dotyczących treści złożonej oferty, pomimo iż nie zawierała wymaganej przez Zamawiającego, w ramach pozacenowych kryteriów oceny ofert, w oświadczeniu o doświadczeniu personelu – kierownika budowy, informacji o miejscu wykonania robót, w których osoba ta pełniła funkcję kierownika budowy oraz podmiotu, na rzecz którego zadanie zostało wykonane. Naruszono tym art. 223 ust. 1 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2021 r., poz. 1129 z późn. zm.).
  - oświadczenia dotyczące okoliczności wyłączenia udział osób wykonujących czynności w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego, jeżeli po ich stronie występuje konflikt interesów, złożone zostały przez Wójta Gminy Psary, Zastępcę Wójta Gminy Psary, członków Komisji Przetargowej

przed dniem otwarcia ofert. Naruszono tym art. 56 ust. 1, ust. 2 i ust. 5 ww. ustawy Prawo zamówień publicznych.

Otwarcie ofert miało miejsce 16 września 2022 r., natomiast ww. oświadczenia zostały złożone przez Wójta Gminy Psary w dniu 16 sierpnia 2022 r., przez Zastępcę Wójta Gminy Psary oraz przez Członków Komisji Przetargowej w dniu 9 sierpnia 2022 r.

Należy zauważyć, że osoby, które obowiązane były do złożenia ww. oświadczenia, nie mogły skutecznie oświadczyć, czy nie zachodzą przesłanki do wyłączenia z postępowania, bowiem wykonawcy zamierzający przystąpić do postępowania nie byli jeszcze znani.

Zadania w zakresie żądania od wykonawcy wyjaśnień należały do Członków Komisji Przetargowej powołanej zarządzeniem Nr 120.128.2022 Wójta Gminy Psary z dnia 9 sierpnia 2022 r.

Wniosek nr 1

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Psary w zakresie:

- żądania od wykonawcy wyjaśnień dotyczących treści złożonej oferty, w sytuacji braku wystarczających informacji, stosownie do art. 223 ust. 1 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2023 r., poz. 1605 z późn. zm.),
- prawidłowego składania oświadczeń przez Wójta Gminy Psary, Zastępcę Wójta Gminy Psary, członków Komisji Przetargowej, stosownie do art. 56 ust. 1, ust. 2 i ust. 5 ustawy Prawo zamówień publicznych, mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r., poz. 1270 z późn. zm.).

W zakresie dochodów z mienia:

- W latach 2023 - 2024 wydierzawiono i wynajęto nieruchomości komunalne na okres dłuższy niż 3 lata w trybie bezprzetargowym, pomimo iż Rada Gminy Psary nie wyraziła zgody na odstąpienie od trybu bezprzetargowego. Naruszono tym art. 37 ust. 4 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2023 r., poz. 344 z późn. zm.).

Nieprawidłowość dotyczyła:

- umowy dzierżawy nr 84/2023 z dnia 27 lutego 2023 r., na podstawie której oddano w dzierżawę grunt oraz w najem lokal użytkowy na okres 10 lat,
- umowy najmu nr 45/2024 z dnia 22 stycznia 2024 r., na podstawie której oddano z najem lokal na okres 6 lat.

W trakcie kontroli, tj. w dniu 21 marca 2024 r. na sesji Rady Gminy Psary podjęte zostały uchwały (Nr LXIV/658/2024 i Nr LXIV/659/2024), w których Rada wyraziła zgodę na odstąpienie od przetargowego trybu zawarcia umowy odpowiednio: dzierżawy i najmu.

Zadania w zakresie przygotowania dokumentacji dot. wydierzawiania i wynajmowania nieruchomości komunalnych na okres powyżej 3 lat należały do pracowników Referatu Gospodarki Nieruchomościami. Nadzór w tym zakresie sprawował Kierownik tego Referatu.

Umowa dzierżawy nr 84/2023 z dnia 27 lutego 2023 r. oraz aneks nr 1/24 z dnia 27 lutego 2024 r. zostały podpisane przez p. Martę Szymiec – Zastępcę Wójta Gminy Psary, natomiast umowa najmu nr 45/2024 z dnia 22 stycznia 2024 r., została podpisana przez Tomasza Sadłoń – Wójta Gminy Psary.

Wniosek nr 2

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Referatu Gospodarki Nieruchomościami, w zakresie zawierania umów najmu na czas dłuższy niż 3 lata, w trybie przewidzianym w art. 37 ust. 4 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2023 r., poz. 344 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych. (Dz. U. z 2023 r., poz. 1270 z późn. zm.).

W zakresie opłaty adiacenckiej:

- *Do dnia zakończenia kontroli, tj. do dnia 10 kwietnia 2024 r., Rada Gminy w Psarach nie ustaliła stawki opłaty adiacenckiej od wzrostu wartości nieruchomości, spowodowanego budową urządzeń infrastruktury technicznej oraz z tytułu wzrostu wartości nieruchomości spowodowanej jej podziałem. Naruszono tym art. 98a i art. 146 ust. 2 w związku z art. 144 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2018 r. poz. 2204 z późn. zm.).*

Projekty uchwał w sprawie ustalenia ww. stawek zostały przedłożone Radzie Gminy Psary na XXIX sesji w dniu 25 lutego 2021 r. i na XLII sesji w dniu 28 kwietnia 2022 r. Jednak uchwały te nie zostały podjęte.

Zgodnie z wyjaśnieniami, znając stanowisko Rady Gminy Psary w temacie opłat adiacenckich, które miało odzwierciedlenie na sesjach Rady Gminy Psary w 2021 r. i 2022 r. oraz fakt, iż skład Radnych Gminy Psary nie uległ zmianie, nie przedstawiono projektów uchwał w 2023 r. Przewiduje się kolejne przedłożenie uchwał w 2024 r.

Stosownie do ww. przepisów ustawy o gospodarce nieruchomościami, rada gminy w drodze uchwały była zobowiązana do ustalenia wysokości stawki procentowej opłaty adiacenckiej.

Wniosek nr 3

Przedłożyć Radzie Gminy Psary projekt uchwały w sprawie stawek opłaty adiacenckiej, zgodnie z art. 98a i art. 146 ust. 2 w związku z art. 144 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2023 r. poz. 344 z późn. zm.), mając na uwadze art. 30 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2023 r. poz. 40 z późn. zm.).

W zakresie podatku od nieruchomości:

- *W latach 2020 - 2024 do dnia kontroli, nie dołożono należytej staranności w zakresie przeprowadzania czynności sprawdzających i kontrolnych wykazanych przez podatników danych w informacjach i deklaracjach na podatek od nieruchomości oraz nie wezwano podatników do udzielenia w wyznaczonym terminie niezbędnych wyjaśnień lub uzupełnień, wskazując przyczyny podania w wątpliwość rzetelności danych w nich zawartych, z uwzględnieniem art. 274a § 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja*

podatkowa (Dz. U. z 2019 r., poz. 900 z późn. zm.), a także art. 272 pkt 3, art. 281 § 1 oraz art. 198 § 1 tej ustawy, w związku z art. 2 ust. 1 pkt 3, art. 4 ust. 5, art. 6 ust. 6 i ust. 9 pkt 2 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1170 z późn. zm.).

Powyższe dotyczyło podatników o nr kart kontowych: 1/33, 10/6473, 7/6533, 1/8607, 8/6594, którzy nie zadeklarowali do opodatkowania budowli. Z ogólnodostępnych stron internetowych wynikało, że na nieruchomościach ww. podatników, na których prowadzona jest działalność gospodarcza, znajdowały się budowle (teren utwardzony, służący jako parking, ogrodzenie).

Podatnicy o nr kart kontowych: 1/33, 10/6473, 8/6594 w trakcie kontroli złożyli stosowne korekty informacji i deklaracji podatkowych na łączną kwotę przypisu za lata 2020 - 2024 – 12.126,00 zł.

Osobami odpowiedzialnymi za weryfikację informacji i deklaracji na podatek od nieruchomości był Kierownik Referatu Podatków i Opłat oraz Starszy Inspektor Referatu Podatków i Opłat Lokalnych. Bezpośredni nadzór nad Referatem Podatków i Opłat sprawował Zastępca Skarbnika Gminy Psary.

Wniosek nr 4

Podjąć dalsze działania celem ustalenia prawidłowej podstawy opodatkowania nieruchomości pozostających w posiadaniu podatników o nr kart kontowych: 7/6533, 1/8607, a w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości wszcząć, w trybie art. 165 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2023 r., poz. 2383 z późn. zm.), postępowanie podatkowe w celu prawidłowego opodatkowania ww. nieruchomości, mając na uwadze art. 2 ust. 1 pkt 3, art. 4 ust. 5, art. 6 ust. 6 i ust. 9 pkt 2 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2023 r., poz. 70 z późn. zm.).

Wniosek nr 5

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Referatu Podatków i Opłat Urzędu Gminy w Psarach w zakresie prawidłowego dokonywania czynności sprawdzających informacje i deklaracje na podatek od nieruchomości, stosownie do art. 272 pkt 3 oraz art. 274a § 1 i § 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2023 r., poz. 2383 z późn. zm.), w związku z art. 2 ust. 1, pkt 3, art. 4 ust. 1 pkt 3, art. 6 ust. 6 i ust. 9 pkt 2 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2023 r., poz. 70 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 ust. 1 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2023 r., poz. 1270 z późn. zm.).

W zakresie księgowości:

- Do dnia 28 września 2023 r. zaniechano rozliczenia środków trwałych w budowie na uzyskane efekty zadań inwestycyjnych zrealizowanych w latach: 2013, 2015, 2016 i w 2018. Naruszono tym przepisy art. 20 ust. 1 oraz art. 24 ust. 1 i ust. 5 pkt 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2019 r., poz. 351 z późn. zm.). Było to również niezgodne z zasadami funkcjonowania kont: 080 „Środki trwałe w budowie (inwestycje)”, 011 „Środki trwałe” określonymi w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r., poz. 1911

z późn. zm.) oraz w zakładowym planie kont Urzędu Gminy Psary stanowiącym załącznik nr 2 do zarządzenia Nr 120.32.2017 Wójta Gminy Psary z dnia 10 kwietnia 2017 r. w sprawie określenia zasad rachunkowości, zakładowego planu kont oraz obiegu dokumentów finansowo-księgowych oraz zasad inwentaryzacji w Urzędzie Gminy w Psarach z późniejszymi zmianami oraz zarządzenia Nr 120.3.2023 Wójta Gminy Psary z dnia 2 stycznia 2023 r. w sprawie określenia zasad rachunkowości, zakładowego planu kont, obiegu dokumentów finansowo-księgowych oraz inwentaryzacji w Urzędzie Gminy w Psarach z późniejszymi zmianami.

Powyższe dotyczyło 7 zadań o łącznej wartości 2.364.103,55 zł, zakończonych i przyjętych do używania w latach: 2013, 2015, 2016 i 2018.

Przyczyną powyższej nieprawidłowości było niebieżące sporządzenie dowodów OT przez byłych pracowników Referatu Inwestycji i Remontów, celem ich zaewidencjonowania, tj. z naruszeniem § 14 pkt 8 instrukcji obiegu dokumentów księgowych w Urzędzie Gminy Psary stanowiącej załącznik nr 4 do zarządzenia Nr 120.32.2017 z dnia 10 kwietnia 2017 r. w sprawie określenia zasad rachunkowości, zakładowego planu kont, obiegu dokumentów finansowo-księgowych oraz zasad inwentaryzacji w Urzędzie Gminy w Psarach. Nadzór w tym zakresie sprawował były Kierownik tego Referatu.

W wyniku ww. zaniechania terminowego sporządzenia dowodów OT w latach 2020 - 2022 zawyżono wartość środków trwałych w budowie wykazanych w bilansach Urzędu Gminy Psary wg stanu na dzień 31 grudnia 2020 r., 31 grudnia 2021 r., 31 grudnia 2022 r. o kwotę 2.364.103,55 zł.

Ponadto, w wyniku nieterminowego rozliczenia nakładów inwestycyjnych i nie przenoszenia zdatnych do użytku i faktycznie używanych środków trwałych, brak było ujmowania w księgach rachunkowych Urzędu kosztów amortyzacji oraz wartości ich umorzenia.

Powyższe świadczyło także o nieprawidłowo przeprowadzonej inwentaryzacji w drodze weryfikacji konta 080 wg stanu na dzień 31 grudnia 2020 r., 2021 r. i 2022 r. niezgodnie z art. 26 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, gdyż w wyniku jej przeprowadzenia nie stwierdzono faktu, iż część zadań inwestycyjnych zostało zakończonych i przyjętych do używania w 2013 r., 2015 r., 2016 r. i w 2018 r., a mimo tego nadal były ujęte w ewidencji środków trwałych w budowie.

Nie stwierdzono różnic inwentaryzacyjnych, pomimo że część zadań inwestycyjnych zostało zakończonych i przyjętych do używania w 2013 r., 2015 r., 2016 r. i w 2018 r., a nadal były ujęte w ewidencji księgowej konta 080.

Z dokumentacji potwierdzającej przeprowadzenie inwentaryzacji środków trwałych w budowie w drodze weryfikacji wynikało, że saldo było realne i poprawnie ustalone.

Protokoły z inwentaryzacji zostały podpisane przez Członków Komisji Inwentaryzacyjnej i przez p. Katarzynę Bochenek – Skarbnika Gminy Psary oraz p. Tomasza Sadłoń – Wójta Gminy Psary.

Z wyjaśnień udzielonych przez pracowników wynikało, że komisja inwentaryzacja analizowała prawidłowość zapisów na poszczególnych kontach analitycznych, weryfikując prawidłowość obrotów zwiększających i zmniejszających saldo konta 080 analitycznie, ustalając zgodność salda, które poprawnie ustalone ma odbicie w bilansach.

Nieprawidłowości w tym zakresie stwierdzono również w trakcie poprzedniej kontroli, co znalazło odzwierciedlenie w wystąpieniu Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach, Znak: WK-610/4/4/20 z dnia 4 września 2020 r.

Zadania w zakresie prowadzenia ewidencji szczegółowej do konta 080 należały do obowiązków pracowników Referatu Budżetu i Analiz. Nadzór w tym zakresie sprawował Kierownik tego Referatu. Za prawidłowe przeprowadzenie inwentaryzacji odpowiedzialność ponosił p. Tomasz Sadłoń – Wójt Gminy Psary.

Wniosek nr 6

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Psary w zakresie:

- sporządzania dowodów OT zakończonych inwestycji w celu bieżącego ujmowania operacji gospodarczych na koncie 011 oraz przekazywania informacji o zmianach w stanie środków trwałych w celu bieżącego ich ujmowania w księgach rachunkowych, stosownie do art. 4 ust. 2, art. 20 ust. 1, art. 24 ust. 5 pkt 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023 r., poz. 120 z późn. zm.) oraz zasad funkcjonowania konta 011 określonych w załączniku Nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r., poz. 342) oraz w zakładowym planie kont Urzędu Gminy Psary stanowiącym załącznik nr 2 do zarządzenia Nr 120.3.2023 Wójta Gminy Psary z dnia 2 stycznia 2023 r. w sprawie określenia zasad rachunkowości, zakładowego planu kont, obiegu dokumentów finansowo-księgowych oraz inwentaryzacji w Urzędzie Gminy w Psarach z późniejszymi zmianami oraz § 15 pkt 1 instrukcji obiegu i kontroli dokumentów księgowych w Urzędzie Gminy Psary stanowiącej załącznik nr 4 do zarządzenia Wójta Gminy Psary Nr 120.3.2023 z dnia 2 stycznia 2023 r. z późn. zm.,
- prawidłowego przeprowadzania i rozliczenia inwentaryzacji środków trwałych w budowie w drodze weryfikacji, stosownie do art. 26 ust. 1 pkt 3 i art. 27 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023 r., poz. 120 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r., poz. 1270 z późn. zm.).

- *Do dnia zakończenia kontroli w ewidencji księgowej konta 080 „Środki trwałe w budowie (inwestycje)” pozostawiono koszty dotyczące sporządzenia planu zagospodarowania przestrzennego w wysokości 592.600,36 zł, pomimo iż nie stanowiły one kosztów inwestycyjnych. Naruszono tym art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2019 r., poz. 351 z późn. zm.) oraz zasady funkcjonowania konta 080 „Środki trwałe w budowie (inwestycje)” opisane w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. poz. 1911 z późn. zm.) oraz w zakładowym planie kont Urzędu Gminy Psary stanowiącym załącznik nr 2 do zarządzenia Nr 120.32.2017 Wójta Gminy Psary z dnia 10 kwietnia 2017 r. w sprawie określenia zasad rachunkowości, zakładowego planu kont oraz obiegu dokumentów finansowo-księgowych oraz zasad inwentaryzacji w Urzędzie Gminy w Psarach z późniejszymi zmianami oraz zarządzenia Nr 120.3.2023 Wójta Gminy Psary z dnia 2 stycznia 2023 w sprawie określenia zasad rachunkowości, zakładowego planu kont, obiegu dokumentów finansowo-księgowych oraz inwentaryzacji w Urzędzie Gminy w Psarach z późniejszymi zmianami.*

Z wyjaśnień udzielonych w trakcie kontroli wynikało, że wydatki dotyczące planu zagospodarowania przestrzennego zaklasyfikowano do wydatków majątkowych w 2009 r. i w 2010 r. Z uwagi na upływ czasu i okres archiwizacji dokumentów nie jest możliwe wskazanie przyczyny zaklasyfikowania tych wydatków do wydatków majątkowych. Komórką organizacyjną Urzędu realizującą zadanie był Referat Przedsięwzięć Publicznych.

W wyniku powyższego zawyżono wartość środków trwałych w budowie wykazanych w bilansach Urzędu Gminy Psary wg stanu na dzień 31 grudnia 2020 r., 31 grudnia 2021 r., 31 grudnia 2022 r. o kwotę 592.600,36 zł.

Powyższe świadczyło także o nieprawidłowo przeprowadzonej inwentaryzacji w drodze weryfikacji konta 080 wg stanu na dzień 31 grudnia 2020 r., 2021 r. i 2022 r. niezgodnie z art. 26 ust. 1 pkt 3, art. 27 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, gdyż w wyniku jej przeprowadzenia nie stwierdzono faktu, iż zadanie to nie stanowiło zadania inwestycyjnego i nie powinno być ujęte na koncie 080.

Zadania w zakresie ewidencji księgowej na kontach Urzędu Gminy należały do pracowników Referatu Budżetu i Analiz. Nadzór w tym zakresie sprawował Kierownik tego Referatu.

Osobą odpowiedzialną za przygotowanie projektów uchwał Rady Gminy oraz zarządzeń Wójta dotyczących budżetu gminy w 2009 r. i 2010 r. była p. Joanna Przybytek – były Skarbnik Gminy Psary, pełniąca tę funkcję od 16 czerwca 2005 r. do 26 września 2019 r.

Za prawidłowe przeprowadzenie inwentaryzacji odpowiedzialność ponosił p. Tomasz Sadłoń – Wójt Gminy Psary.

Wniosek nr 7

Zweryfikować saldo konta 080 poprzez porównanie salda konta z dokumentami stanowiącymi podstawę księgowania operacji gospodarczych na tym koncie, stosownie do art. 24 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023 r. poz. 120 z późn. zm.), a następnie wyksięgować z ewidencji księgowej konta 080 koszty sporządzenia planu zagospodarowania przestrzennego w wysokości 592.600,36 zł, stosownie do zasad funkcjonowania konta 080 „Środki trwałe w budowie (inwestycje)” opisanymi w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r., poz. 342).

- W latach 2020 - 2024 (do dnia zakończenia kontroli), dokonywano lokat terminowych (weekendowych) środków pieniężnych znajdujących się na rachunku bankowym jednostki prowadzonym do dochodów Urzędu Gminy Psary. Naruszono tym art. 48 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 869 z późn. zm.).

Powyższy przepis nie upoważnia do dokonywania lokat wolnych środków przez jednostki budżetowe.

Z wyjaśnień udzielonych w trakcie kontroli wynikało, że środki na rachunku bankowym dochodów były objęte lokowaniem weekendowym, ponieważ gromadzone na wskazanym rachunku środki były

dochodami własnymi Gminy nie pochodzącymi z dotacji z budżetu, które docelowo są przekazywane na rachunek Organu. Ponadto wyjaśniono, że od 29 marca 2024 r., tj. od dnia kontroli Gmina Psary lokuje środki tylko z rachunku bankowego jednostki samorządu terytorialnego (organu).

Wnioski skierowane do Banku o dokonanie przelewu tytułem założenia lokaty z rachunku m.in. jednostki prowadzonym do dochodów Urzędu, podpisywali: do lipca 2020 r. p. Agnieszka Adamus-Stępień – były Skarbnik Gminy Psary i p. Tomasz Sadłoń – Wójt Gminy Psary, od sierpnia 2020 r. p. Katarzyna Bochenek – Skarbnik Gminy Psary i p. Tomasz Sadłoń – Wójt Gminy Psary.

Obowiązki w zakresie prowadzenia rachunkowości jednostki, wykonywania dyspozycji środkami pieniężnymi powierzono do lipca 2020 r. p. Agnieszce Adamus-Stępień – byłemu Skarbnikowi Gminy Psary a od sierpnia 2020 r. p. Katarzynie Bochenek – Skarbnikowi Gminy Psary.

Zgodnie z art. 53 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, kierownik jednostki sektora finansów publicznych, jest odpowiedzialny za całość gospodarki finansowej tej jednostki.

Wniosek nr 8

Zaprzestać zakładania lokat terminowych środków pieniężnych znajdujących się na rachunku bankowym dochodów Urzędu Gminy Psary, stosownie do art. 48 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r., poz. 1270 z późn. zm.).

- W okresie od 2020 r. do dnia zakończenia kontroli, konto analityczne 225-02-04 „Podatek VAT-rozliczenie” prezentowało nieprawidłowe salda należności i zobowiązań. Naruszono tym zasady funkcjonowania konta 225 „Rozrachunki z budżetami” określone w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r., poz. 342) oraz w zakładowym planie kont Urzędu Gminy Psary stanowiącym załącznik nr 2 do zarządzenia Nr 120.32.2017 Wójta Gminy Psary z dnia 10 kwietnia 2017 r. w sprawie określenia zasad rachunkowości, zakładowego planu kont oraz obiegu dokumentów finansowo-księgowych oraz zasad inwentaryzacji w Urzędzie Gminy w Psarach z późniejszymi zmianami oraz zarządzenia Nr 120.3.2023 Wójta Gminy Psary z dnia 2 stycznia 2023 r. w sprawie określenia zasad rachunkowości, zakładowego planu kont, obiegu dokumentów finansowo-księgowych oraz inwentaryzacji w Urzędzie Gminy w Psarach z późniejszymi zmianami.

Na stronie Wn tego konta narastająco przez kolejne lata ewidencjonowano naliczony podatek VAT, natomiast na stronie Ma należny podatek VAT. Saldo tego konta prezentowało się następująco:

- wg stanu na dzień 31 grudnia 2020 r. – Wn 591.300,10 zł, Ma 282.290,77 zł,
- wg stanu na dzień 31 grudnia 2021 r. – Wn 1.007.742,27 zł, Ma 647.191,27 zł,
- wg stanu na dzień 31 grudnia 2022 r. – Wn 1.794.120,18 zł, Ma 1.321.775,52 zł,
- wg stanu na dzień 31 grudnia 2023 r. – Wn 2.204.600,62 zł, Ma 1.592.902,47 zł.

Z wyjaśnień udzielonych w trakcie kontroli wynikało, że persaldo tego konta odzwierciedlało stan należności bądź zobowiązań wykazywanych w deklaracji podatku VAT. Ze względu na ustawienia programu księgowego podatek należny księgowany jest w oddziale dochodowym, natomiast podatek naliczony księgowany jest w oddziałach wydatkowych, co odzwierciedlają strony konta 225-02-04.

W trakcie kontroli dokonano szczegółowej weryfikacji ewidencji na koncie 225-02-04 oraz przeanalizowano pod względem technicznym możliwe sposoby księgowania podatku VAT, tak aby program księgowy wskazywał jedno saldo.

W bilansach Urzędu Gminy Psary sporządzonych wg stanu na 31 grudnia 2020 r., 2021 r., 2022 r. saldo tego konta było prezentowane jako per saldo po stronie aktywów.

Zadania w zakresie prowadzenia ewidencji konta 225 należały do pracowników Referatu Budżetu i Analiz. Nadzór w tym zakresie sprawował Kierownik tego Referatu.

Wniosek nr 9

Zapewnić realny stan rozrachunków wobec budżetów z tytułu podatku VAT, stosownie do zasad funkcjonowania konta 225 „Rozrachunki z budżetami” określonych w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r., poz. 342), w celu prawidłowego ich zaprezentowania w księgach rachunkowych oraz bilansach Urzędu, mając na uwadze art. 4 ust. 1, art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2023 r. poz. 120 z późn. zm.).

- *Do dnia zakończenia kontroli, w ewidencji konta 011 „Środki trwałe” ujęto jako środek trwałe wartość ulepszenia budynku Szkoły Podstawowej w Strzyżowicach (obecnie Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 1) oraz budynku Szkoły Podstawowej w Dąbiu, pomimo iż wartość budynków została wyksięgowana z ewidencji księgowej Urzędu i ujęta w księgach rachunkowych tych jednostek, na podstawie protokołów przekazania nieruchomości w trwałe zarząd sporządzonych w 2010 r. Ponadto, do dnia zakończenia kontroli nie przekazano do ww. jednostek wartości gruntu oddanego w trwałe zarząd. Powyższym naruszono art. 3 ust. 1 pkt 12, pkt 15, art. 4 ust. 2, art. 20 ust. 1, art. 24 ust. 1 i ust. 5 pkt 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2019 r., poz. 351 z późn. zm.), w związku z 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej Dz. U. poz. 1911 z późn. zm.) oraz opisem konta 011 zawartym w załączniku nr 3 do ww. rozporządzenia.*

Nieprawidłowość dotyczyła ujęcia w ewidencji konta 011:

- *wartości ulepszenia budynku Szkoły Podstawowej w Strzyżowicach (obecnie Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 1) – 2.593.081,56 zł (wartość początkowa), 285.056,16 zł (umorzenie),*
- *wartości ulepszenia budynku Szkoły Podstawowej w Dąbiu – 1.102.276,54 zł (wartość początkowa), 247.866,62 zł (umorzenie),*
- *wartości działki gruntowej będącej w trwałym zarządzie Szkoły Podstawowej w Dąbiu – 33.780,00 zł,*
- *wartości działki gruntowej będącej w trwałym zarządzie Szkoły Podstawowej w Strzyżowicach (obecnie Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 1) – 20.736,00 zł.*

Na podstawie decyzji Wójta Gminy Psary z dnia 30 września 2010 r. w sprawie oddania nieruchomości w trwały zarząd, sporządzono w dniu 2.11.2010 r. protokoły zdawczo-odbiorcze, na podstawie których przekazano do jednostek wartość budynków odpowiednio: do Szkoły Podstawowej w Strzyżowicach w wysokości 832.573,24 zł, do Szkoły Podstawowej w Dąbiu w wysokości 709.080,32 zł.

Protokoły zdawczo-odbiorcze były podpisane ze strony Gminy przez byłego Zastępcę Wójta oraz byłego Skarbnika Gminy, który pełnił nadzór nad ówczesnym Referatem Finansów i Podatków oraz ze strony Jednostki – Dyrektora Jednostki i Księgową Szkoły.

Zadania w zakresie sporządzenia dowodów PT, w związku z podjętymi decyzjami ustanawiającymi trwały zarząd wykonywał ówczesny pracownik Wydziału Przedsięwzięć Publicznych zajmujący stanowisko ds. gospodarki mieniem komunalnym i gospodarki nieruchomościami. Nadzór w tym zakresie sprawował ówczesny Naczelnik tego Wydziału.

Zadania w zakresie prowadzenia ewidencji konta 011 należały do pracowników Referatu Budżetu i Analiz. Nadzór w tym zakresie sprawował Kierownik tego Referatu.

Wniosek nr 10

Podjąć działania w celu przekazania do jednostek budżetowych: Zespołu Szkolno-Przedszkolnemu nr 1 i Szkoły Podstawowej w Dąbiu wartości gruntów i wartości ulepszeń budynków oddanym tym jednostkom w trwały zarząd, stosownie do art. 3 ust. 1 pkt 12, pkt 15, art. 4 ust. 2, art. 20 ust. 1, art. 24 ust. 1 i ust. 5 pkt 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023 r., poz. 120 z późn. zm.), w związku z § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r. poz. 342) i opisem konta 011 zawartym w załączniku nr 3 do ww. rozporządzenia oraz wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Psary w zakresie prawidłowego ewidencjonowania nieruchomości przekazanych w trwały zarząd jednostkom budżetowym, mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych. (Dz. U. z 2023 r., poz. 1270 z późn. zm.).

W zakresie dodatków uzupełniających dla nauczycieli – art. 30a ust. 1 ustawy Karta Nauczyciela:

- *W 2021 r. nieprawidłowo zweryfikowano wydatki poniesione w 2020 r. na wynagrodzenia nauczycieli dyplomowanych, poprzez uwzględnienie w faktycznie poniesionych kosztach na wynagrodzenia nagrody dla nauczyciela dyplomowanego w wysokości 7.500,00 zł, przyznanej przez Ministra Edukacji Narodowej na mocy § 1 ust. 2 i ust. 3 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 sierpnia 2009 r. w sprawie kryteriów i trybu przyznawania nagród dla nauczycieli (Dz. U. Nr 131, poz. 1078), w związku z art. 49 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2018 r., poz. 967 z późn. zm.).*

Zaliczenie ww. nagród, wypłaconych z budżetu wojewody oraz z budżetu ministra, do faktycznie poniesionych kosztów na wynagrodzenia nauczycieli dyplomowanych było niezgodne z objaśnieniem zawartym w punkcie 4 załącznika nr 2 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 stycznia 2010 r. w sprawie sposobu opracowywania sprawozdania z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach prowadzonych przez jednostki samorządu

terytorialnego (Dz. U. Nr 6, poz. 35 z późn. zm.), a następnie rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 15 grudnia 2022 r. w sprawie sposobu opracowywania sprawozdania z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli (Dz.U. poz. 2767).

W wyniku powyższego nieprawidłowo sporządzono sprawozdanie z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli za 2020 r.:

- w kolumnie 8 wskazano kwotę 5.521.550,72 zł zamiast 5.514.050,72 zł,
- w kolumnie 9 wskazano kwotę 5.589.105,74 zł zamiast 5.581.605,74 zł.

W związku z nieprawidłowo wykazanymi wydatkami nie zachodziła konieczność wypłaty jednorazowego dodatku uzupełniającego dla nauczycieli dyplomowanych.

W myśl art. 30a ust. 1 ustawy Karta Nauczyciela, obowiązek przeprowadzenia analizy poniesionych w poprzednim roku kalendarzowym wydatków na wynagrodzenia nauczycieli (w odniesieniu do wysokości średnich wynagrodzeń, o których mowa w art. 30 ust. 3 ustawy Karta Nauczyciela), spoczywa na organie prowadzącym szkołę.

Powyższe przekłada się również na obowiązek weryfikowania przez organ prowadzący rodzajów składników wynagrodzeń w faktycznie poniesionych wydatkach na wynagrodzenia nauczycieli.

Zadania w zakresie sporządzania sprawozdań zostały powierzone osobie nie będącej pracownikiem Urzędu na podstawie umowy zlecenia nr 23/2020 z dnia 7 stycznia 2020 roku.

Sprawozdanie zatwierdził p. Tomasz Sadłoń – Wójt Gminy Psary.

Wniosek nr 11

Sporządzić korektę sprawozdania z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach prowadzonych przez Gminę Psary za 2020 r. bez uwzględnienia w faktycznie poniesionych kosztach na wynagrodzenia nauczycieli dyplomowanych nagrody przyznanej nauczycielowi dyplomowanemu przez Ministra Edukacji Narodowej mając na uwadze pouczenie zawarte w punkcie 4 załącznika nr 2 do rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 15 grudnia 2022 r. w sprawie sposobu opracowywania sprawozdania z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli (Dz.U. z 2022, poz. 2767), w związku z § 1 ust. 2 i ust. 3 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 sierpnia 2009 r. w sprawie kryteriów i trybu przyznawania nagród dla nauczycieli (Dz. U. z 2023 r., poz. 1258).

Wniosek nr 12

Zapewnić dokonywanie prawidłowej analizy poniesionych w poprzednim roku kalendarzowym wydatków na wynagrodzenia nauczycieli, w szczególności w zakresie weryfikacji składników wynagrodzeń przyjmowanych do sporządzenia sprawozdania, stosownie do art. 30a ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2023 r., poz. 984 z późn. zm.) w związku z art. 30 ust. 1 tej ustawy oraz pouczeniem zawartym w punkcie 4 załącznika nr 2 do punkcie 4 załącznika nr 2 do rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 15 grudnia 2022 r. w sprawie sposobu opracowywania sprawozdania z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli (Dz.U. poz. 2767), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2023 r. poz. 1270 z późn. zm.).

W zakresie ustaleń ogólno-organizacyjnych:

- *W latach 2020 - 2024 nie publikowano na stronie BIP Urzędu Gminy Psary informacji dotyczących kontroli zewnętrznych przeprowadzonych w Urzędzie Gminy Psary, czym naruszono art. 6 ust. 1 pkt 4 lit. a tiret drugie w związku z art. 4 ust 1 pkt 1 oraz art. 7 ust. 1 pkt 1 i art. 8 ust. 3 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1330 z późn. zm.). Zgodnie z wyjaśnieniami, powyższe wynikało z niedopatrzienia pracowników Urzędu.*

Osobami odpowiedzialnymi za publikację i treść informacji zamieszczanych na stronie BIP byli naczelnicy i kierownicy poszczególnych komórek organizacyjnych Urzędu Gminy Psary, za fizyczne zamieszczanie informacji odpowiadał starszy informatyk Urzędu Gminy Psary. Bezpośredni nadzór w tym zakresie sprawowała p. Mirella Barańska-Sorn – Sekretarz Gminy Psary.

W trakcie kontroli zamieszczono w BIP Urzędu Gminy Psary informacje o kontrolach zewnętrznych.

Wniosek nr 13

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Psary w zakresie publikowania informacji o kontrolach zewnętrznych na stronie BIP Urzędu Gminy Psary, stosownie art. 6 ust. 1 pkt 4 lit. a tiret drugie w związku z art. 4 ust 1 pkt 1 oraz art. 7 ust. 1 pkt 1 i art. 8 ust. 3 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r. poz. 902 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2023 r. poz. 1270 z późn. zm.).

Stosownie do treści art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2023 r., poz. 1325), sprawozdanie o sposobie realizacji wniosków pokontrolnych należy przedłożyć Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Katowicach, **w terminie 30 dni** od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Do wniosków pokontrolnych zawartych w niniejszym wystąpieniu przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń **w zakresie wymienionym w art. 9 ust. 4 ustawy** z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych. Zastrzeżenia można wnosić do Kolegium tutejszej Izby, **w terminie 14 dni** od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego Prezes Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach.

Prezes
Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Katowicach
Daniel Kołodziej

Daniel Kołodziej Elektronicznie podpisany przez
Daniel Kołodziej
Data: 2024.06.14 10:01:01 +02'00'